

Motion till riksdagen 2012/13:C303

av **Jan Lindholm (MP)**

Byggförsäkringen och s.k. utvecklingsfel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att reformera byggförsäkringen så att den till skillnad från i dag även täcker utvecklingsfel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda införandet av ett ROT-avdrag på upp till 500 000 kronor för dem som byggt ett hus med enstegstätad fasad.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att initiera ett samarbete mellan byggbranschen, försäkringsbranschen och staten om en byggförsäkringsfond ur vilken konsumenterna som drabbats av utvecklingsfel kan få ersättning för att åtgärda skadan.

¹ Yrkande 2 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

Bakgrund och motivering

Nyligen riktades ljuset mot en av de största byggskandalerna i svensk historia, nämligen de enstegstätade fasaderna, eller kort och gott mögelfasaderna i folkmun. Efter att problemen avslöjats försöker byggbranschen och försäkringsbolagen nu vältra över ansvaret och kostnaderna för reparationer på de enskilda husägarna.

De enstegstätade putsade riskfasaderna är en väggkonstruktion med puts på bakomliggande regelvägg av fuktkänsligt material, och de finns i hela landet.

Det skulle kunna vara en byggteknik som passar barnfamiljer med ont om tid och pengar. Fasaden är något billigare än andra typer. Den sägs dessutom i princip vara underhållsfri.

Men verkligheten har blivit något helt annat. Enstegstätade fasader saknar luftspalt, som kan leda bort regn och fukt. Det gör materialen mycket känsliga för fukt. Om fogar inte håller tätt eller om sprickor uppstår i putsen tränger med lätthet fukt in i konstruktionen. Eftersom det räcker med relativt liten åverkan på husväggen för att fasaden ska få en spricka är det egentligen bara en tidsfråga innan problem uppstår.

Totalt har uppemot 22 000 småhus uppförts med den här typen av fasader i Sverige. Hur många av dessa som uppvisat fel finns det idag ingen säker siffra på, men troligen har minst hälften av de uppförda småhusen redan problem med fukt och mögel.

Hittills har många fall av fuktskador som en följd av enstegstätade fasader upptäckts i Skåne och på västkusten, vilket sannolikt beror på förhållandevis mycket slagregn i kraftiga vindar. Men det är bara en tidsfråga innan andra delar av landet med förhållandevis lugnare väderförhållanden kommer att drabbas.

Tyvärr är det svårt att upptäcka fukt- och mögelskador som finns inne i husets konstruktion, exempelvis väggarna. Det innebär att man kan bo länge i ett sjukt hus utan att vara medveten om mögelskadan. Enligt professorn i barnallergi Magnus Wickman ökar risken för att drabbas av astma under första levnadsåret med 40 procent och med 50–60 procent för att drabbas av allergi-snuva upp till skolåldern.¹Ju längre tid man bor i hus med fukt- och mögelskador desto större är risken för att utveckla astma, allergier eller annan överkänslighet.

Fukt- och mögelskador bör därför åtgärdas så snart som möjligt, men i dagsläget vill ingen ta ansvar för det inträffade. Och det kan vara svårt att sälja och flytta från ett skadat hus som inte åtgärdats, vilket gör att en familj kan tvingas bo kvar trots att man blir sjuk och inte har råd att åtgärda problemen på egen bekostnad eller kan få rätt i en rättsprocess.

¹ Enligt information via Astma- och Allergiförbundet (Marie-Louise Lutter).

Fel! Okänt namn på

Vi har i dag dessvärre en lagstiftning och ett regelverk som främjar att husbyggande kan vara en experimentverkstad på småhusägarnas bekostnad. Det här bäddar för sjuka hus och något måste göras åt det.

De småhusägare eller bostadsrättsföreningar som drabbas av fukt- och mögelproblem vid nybyggnation på grund av byggfel (till exempel enstegstätade fasader) har svårt att få åtgärder vidtagna frivilligt av byggbolagen. De tvingas driva rättsprocesser eller betala själva, vilket kan leda till både hälso-risker och en svår ekonomisk situation. Byggbolagen följer inte kraven enligt plan- och bygglagen, men enskilda riskkonstruktioner kan inte förbjudas generellt utan varje byggnadsnämnd måste ställa krav på varje bygge, vilket inte görs. Byggförsäkringen hjälper idag inte konsumenten bland annat på grund av att den innehåller ett undantag för utvecklingsfel som byggbranschen lutar sig på.

Att införa ett särskilt riktat ROT-avdrag på upp till 500 000 kr skulle enligt Astma- och Allergiförbundet innebära att många drabbade skulle kunna åtgärda problemen innan det drabbat hälsan så mycket att de får svårt att återgå till ett normalt liv.

Förslag till åtgärder

Tre åtgärder föreslås för att komma tillrätta med problemen på grund av enstegstätade fasader; översyn av byggförsäkringen, införande av riktat ROT-avdrag och samarbete för att bygga upp en byggförsäkringsfond. Dessa förslag skulle vara ett sätt för staten och bygg- och försäkringsbranschen att ta ansvar för det inträffade. Riksdagen föreslås tillkännage för regeringen att snarast återkomma till riksdagen med förslag på hur dessa åtgärder kan utformas och finansieras.

Stockholm den 3 oktober 2012

Jan Lindholm (MP)